herpy

AGAMER

Green Pricklenape

Acanthosaura capra

Acanthosaura capra er en grøn skovagam med en kam af lange pigge i nakken og en torn bag hvert øje, hjemmehørende i de fugtige skove i det sydlige Vietnam og det østlige Cambodja. Den bliver 25-32 cm, lever i træerne og kræver et højt, fugtigt og forholdsvis køligt terrarie, hvor luften aldrig bliver varmere end 29 °C.

Familie: Agamidae Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**25-32 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**5-10 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov og bjergskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**100 × 50 × 120 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-27 °C**
Hotspot	**30-32 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**70-90 %**
Vand	**Vanddel**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**6-15 æg**
Inkubation	**110-180 dage** ved 25-27 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Næsten truet (NT)**

Arten er ikke opført på CITES eller i EU's bilag, så der kræves ingen CITES-papirer. Ingen agamer står på den danske liste over dyr, som private ikke må holde (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015), og arten er ikke på EU's liste over invasive arter.

Om arten

Acanthosaura capra er en slank skovagam med sammentrykt krop og lang, tynd hale, der udgør mere end halvdelen af længden. Grundfarven er grøn til olivengrøn med et brunt mønster, der slører omridset mod bark og blade. Farven skifter med humør, temperatur og lys, og ved stress eller om natten bliver dyret brunt. Langs nakken løber en kam af lange, spidse skæl, adskilt fra den lavere rygkam, og bag hvert øje sidder en tydelig torn. De kraftige nakkepigge og rygpigge adskiller arten fra den nærtstående *A. coronata*.

Voksne dyr bliver 25-32 cm inklusive hale, og hunnen er lidt større end hannen. Hannen er slankere og har en tykkere halerod og en gullig strubesæk, som den kun viser, når den truer. Arten blev beskrevet i 1861 af Albert Günther. Navnet kommer formentlig af latin *capra*, ged, efter de hornlignende pigge.

Slægten er svær at artsbestemme, og flere arter sælges under samme handelsnavn, bl.a. *A. lepidogaster*, *A. crucigera* og *A. armata*. Tjek derfor, hvilken art du har, før du retter pasningen efter en vejledning. Arten trives ved lavere temperaturer end de fleste agamer i handlen, og det er her, det oftest går galt.

Den er dagaktiv og fredelig. Den kan blive rolig og tage foder fra fingrene, men den er ikke et dyr til daglig håndtering. Vildfangne dyr er ofte stressede og kraftigt angrebet af parasitter; opdrættede dyr er langt at foretrække.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Udbredelse og levested

Acanthosaura capra findes i det sydlige Vietnam og det østlige Cambodja. I Vietnam kendes den fra bl.a. provinserne Dong Nai, Khanh Hoa og Lam Dong, og i Cambodja fra provinsen Mondolkiri. Cat Tien Nationalpark og Hon Ba-naturreservatet er kendte lokaliteter.

Angivelser fra Laos er formentlig fejlagtige. Arten er opført som næsten truet (NT), fordi skovene i området ryddes til gummi, kassava og kaffe.

> **Oprindelig udbredelse:** Cambodja og Vietnam.

LEVESTED

Acanthosaura capra lever i tæt, fugtig tropisk skov, ofte nær vandløb. Den er dagaktiv og lever mest i træerne, gerne i den skyggefulde zone lige under kronerne. Her sidder den længe ad gangen lodret på en stamme, godt camoufleret mod bark og løv, og den søger hverken direkte sol eller regn. Den kommer også ned på jorden for at fange orme og insekter og går gerne i rindende vand for at drikke og bade.

Skovene er skyggefulde og fugtige med moderate temperaturer, og dyret soler sig kun lidt. Bliver den opdaget, flygter den eller smutter om på den anden side af stammen; kun når den er trængt op i en krog, åbner den gabet og spiler strubesækken ud.

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have et højt terrarie på mindst 100 × 50 × 120 cm (længde × bredde × højde). Højden er vigtigere end grundfladen, for arten bruger de lodrette flader. Et par eller en han med to hunner skal have væsentligt mere plads, gerne 140 × 70 × 170 cm. Netlåg og store ventilationsflader giver den luftudskiftning, der skal til, når luftfugtigheden er høj.

Indret med mange lodrette og skrå grene og stammer, mindst lige så tykke som dyrets krop, kork- eller barkplader på bagvæggen og tætte, levende planter som ficus, efeutute og dracæna, der giver læ og holder på dråberne. Lad der være en åben plads under varmelampen. Et lavt vandparti eller en stor, lav vandskål, gerne med et lille vandfald eller dryp, bruges til at drikke og bade i. Vandet må højst være 10-15 cm dybt, så dyret ikke drukner, og det skiftes eller filtreres, så det holdes rent.

Bunden er en fugtholdende blanding af skovjord, kokosfibre og lidt sand over et drænlag af lecakugler og en fiberdug, så der ikke står vand i bunden. Den skal være mindst 15-20 cm dyb, så hunnen kan grave og lægge æg. Bænkebidere og springhaler i bunden hjælper med at holde den ren. Fjern ekskrementer dagligt.

To hanner skal ikke bo sammen, for de er territoriale. Giv rigeligt med gemmesteder i løvet, så dyrene kan gå af vejen for hinanden.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Foderdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Acanthosaura capra tåler varme dårligt. Luften i terrariet skal ligge på 22-27 °C om dagen og må aldrig blive varmere end 29 °C. Bliver det varmere i længere tid, er der risiko for hedeslag, stress og udtørring. Stil derfor terrariet uden for direkte sol, og sørg for, at lamperne ikke varmer hele terrariet op.

En lille solplads på 30-32 °C højt oppe i den ene ende er nok. Arten soler sig kun lidt, og det vigtigste er en jævn, moderat temperatur, der falder lidt fra top til bund. Brug en svag varmelampe, og mål med digitale termometre både ved solpladsen og nede i terrariet. Om natten skal temperaturen falde til 18-22 °C; afkølingen om natten er vigtig for dyret.

I varme sommerperioder i Danmark kan stuen alene gøre terrariet for varmt. Flyt det da til et køligere rum, brug en ventilator, eller sluk varmen helt.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 70-80 % om dagen og omkring 90 % eller mere om natten. Sprøjt terrariet grundigt med blødt vand 2-3 gange om dagen, så der hænger dråber på planter og vægge. Et regnanlæg på timer holder niveauet stabilt, og en forstøver om natten kan løfte fugten. Mål med et digitalt hygrometer midt i terrariet.

Dyret drikker af dråber og af rindende vand og overser ofte en stillestående vandskål. Uden daglig sprøjtning og et dryp eller vandfald risikerer det udtørring og problemer med hudskiftet. Terrariet skal samtidig kunne tørre lidt mellem sprøjtningerne, ellers dannes skimmel, og luften bliver tung. God ventilation er derfor lige så vigtig som fugt.

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv, men lever i skyggen i skoven og har brug for forholdsvis svag UVB. Brug et T5 HO-rør på 6 % (Ferguson-zone 2) i et reflekterende armatur over nettet, der dækker omkring halvdelen af terrariets længde. Grenen under røret bør sidde 20-30 cm fra det, og afstanden kontrolleres med en UV-måler. Dyret skal altid kunne trække sig væk fra lyset i løvet.

Supplér med en LED- eller T5-lampe i dagslys, så planterne trives, og tænd lyset 12 timer om dagen. Rørene skiftes efter producentens anvisning.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Arten lever af insekter og andre smådyr og er især glad for orme. Giv en varieret kost af fårekyllinger, kakerlakker, græshopper, silkeorme, larver af soldaterfluer, regnorme og nøgne snegle. Melorme, voksorme og zophobas er fede og gives kun af og til, for arten bliver let for tyk. Brug ikke kompostorme, og saml kun smådyr fra natur uden sprøjtemidler. Byttet må højst være så stort som afstanden mellem dyrets øjne. Dyret æder om dagen og tager sjældent flyvende insekter.

Unger fodres dagligt med så mange små insekter, som de kan æde på 10 minutter. Voksne fodres dagligt eller hver anden dag, så meget de æder på omkring 5 minutter. Drys insekterne let med et kalktilskud med lidt D3 og vitaminer, og fodr dem med grønt og grøntsager i mindst et døgn før fodringen.

Mange dyr tager foder fra en pincet eller direkte fra fingrene.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Acanthosaura capra er en rolig skovagam, der er sky i naturen, men vænner sig hurtigt til mennesker i terrariet. Den sidder ofte helt stille på en gren eller stamme og bevæger sig sjældent hurtigt. Når den bliver forskrækket, bliver den mørkere, spiler strubesækken ud eller åbner gabet. Det er tegn på stress, og så skal den have fred. Den bider kun sjældent.

Giv et nyt dyr 1-2 uger i fred. Tæm det ved at være til stede, tilbyde foder fra hånden og lade det kravle op på hånden i stedet for at gribe det. Hold håndteringen kort og sjælden, for dyret stresses let af at blive holdt fast. Vask hænder med sæbe efter al kontakt med dyr, terrarie og foder, for krybdyr kan bære salmonella.

Hold hannerne adskilt, for de er territoriale og slås. En han kan leve med en eller to hunner i et stort, tæt bevokset terrarie. Drægtige hunner kan blive aggressive mod de andre; skil dem i så fald ad til efter æglægningen. Arten trives også fint alene.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunnen er lidt større og bredere i kroppen, mens hannen er slankere og har en tykkere halerod. Hannen har en gullig strubesæk og et gulgrønt bånd under øjnene, som hunnen mangler. Hos unge dyr er kønnet svært at se, og det bestemmes sikrest af en dyrlæge.

Alderen ved kønsmodenhed er ikke kendt. Sæt først en hun i avl, når hun er fuldvoksen og i godt huld.

PARRING

Avlen af slægten er bedre beskrevet for den nærtstående *A. crucigera* end for *A. capra*, og tallene for kuldstørrelse og rugning bygger delvis på den.

En kølig periode om vinteren på 6-8 uger med kortere dage og nogle grader lavere temperatur sætter gang i avlen. Når lyset og varmen øges igen, er dyrene parringsklare efter få dage. Hannen nikker med hovedet fra en høj gren og viser strubesækken, følger efter hunnen og griber hende med et bid i nakken under parringen. Fjern hannen, hvis hunnen får sår eller bliver stresset.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger æggene omkring en måned efter parringen. Nogle dage før holder hun op med at æde, går ned på bunden og prøvegraver. På dagen graver hun et hul på op til 10 cm, lægger æggene og skraber hullet til igen. Kuldet er på 6-15 æg; angivelserne svinger fra 6-12 til 10-15.

Bunden skal være mindst 15-20 cm dyb og så fugtig, at et gravet hul holder. Uden et egnet sted kan hunnen holde æggene tilbage, og det kan give livstruende æglægningsbesvær. Hunner lægger også ubefrugtede æg uden en han. Giv hunnen rigeligt med foder, kalk og vitaminer før og efter æglægningen.

INKUBATION

Grav æggene forsigtigt op, og læg dem i samme stilling i en lukket beholder med fugtig vermiculit eller perlit. Ved 25-27 °C klækker de efter 110-130 dage; for *A. capra* angives også op til omkring et halvt år. En lavere temperatur forlænger rugetiden.

Vend ikke æggene, og hold luftfugtigheden i beholderen høj. Tjek jævnligt for skimmel, og fjern ubefrugtede æg, der falder sammen eller bliver slimede.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne flyttes til et opdrætsterrarie med samme indretning og klima som de voksnes: høj luftfugtighed, moderat varme, UVB og mange kviste og blade. Vandpartiet må højst være 5 cm dybt. Ungerne kan vokse op sammen i et rummeligt terrarie, også flere hanner, men skil dem ad, hvis de begynder at slås.

Sprøjt dagligt, og fodr dagligt med små fårekyllinger, små orme og små snegle, let drysset med kalk og vitaminer. Ungerne æder meget og kan blive omkring 15 cm lange på et år.

Sundhed og typiske fejl

Vildfangne dyr er ofte stressede og tungt angrebet af parasitter, så en afføringsprøve hos en dyrlæge med erfaring i krybdyr er det første, et nyt dyr skal have. De typiske problemer er:

- Hedeslag og udtørring ved for høj temperatur. Luften må ikke blive varmere end 29 °C.
- Problemer med hudskiftet og tørre øjne ved for lav luftfugtighed og for lidt sprøjtning.
- Knogleskørhed (metabolisk knoglesygdom) ved for lidt kalk og UVB.
- Luftvejsinfektioner og skimmel, hvis terrariet er vådt og dårligt ventileret.
- Fedme ved for mange fede larver.
- Indvortes parasitter og mider, især hos vildfangne dyr.
- Æglægningsbesvær hos hunner uden et egnet sted at grave. Det er livstruende og kræver dyrlæge.

Et sundt dyr har klare øjne, en fyldig halerod og en kraftig krop. Det trækker vejret med lukket mund og æder regelmæssigt. Søg dyrlæge, hvis dyret taber sig, holder op med at æde, sidder på bunden eller trækker vejret med åben mund.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.